

BULUTLAR PRENSİ

Blueberry

1

Christophe Galfard 1976 yılında doğdu. École Centrale’de okuduktan sonra öğrenim hayatını Cambridge’de devam ettirdi. Ünlü astrofizikçi Stephen Hawking danışmanlığında teorik fizik dalında doktorasını bitiren nadir kişilerdendir. Kara delik ve evrenin kökeni alanlarında uzman olan Christophe Galfard, Lucy ve Stephen Hawking ile *Georges ve Evrenin Sırlar* adında 35 dile çevrilen bir kitap yazdı.

Vincent Dutrait 1976 yılında doğdu. École Émile Cohl’da çizim okuduktan sonra 1997 yılında Tayvan’da ilk işini yaptı. Bir Asya âşığı olan Dutrait, bir süre Güney Kore’de yaşadı. Sanatçı kimliğinin yanı sıra eski okulunda çizgi roman ve resim dersleri verdi. Dutrait ilk gençlik kitapları ve fantastik romanlar için çizimler yapmaya devam etmektedir.

Yasemin Tanbi Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fransızca Mütercim-Tercümanlık Bölümü’nde aldığı lisans eğitimini 2001 yılında tamamladıktan sonra Bilkent Üniversitesi Mütercim-Tercümanlık Bölümünde çalışmaya başladı. 2011 yılında Atılım Üniversitesi İngilizce Çeviribilim dalında yüksek lisansını aldıktan sonra Lyon-Lumière Üniversitesi’nde doktora çalışmalarına devam etti. Çizgi roman çevirisi, çocuk edebiyatı çevirisi, çeviri eğitimi üzerine çalışmaları olan Tanbi’nin Fransızca-İngilizce çocuk edebiyatı ve teknik konularda birçok çevirisi vardır.

CHRISTOPHE GALFARD

BULUTLAR PRENSİ

Blueberry

1

Roman

Resimleyen
Vincent Dutrait

Çeviren
Yasemin Tanbi

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4591
Doğan Kardeş - 712
—gençlik—

Bulutlar Prensi - 1. Blueberry / Christophe Galfard
Resimleyen: Vincent Dutrait
Özgün adı: Le Prince des Nuages
Fransızcadan çeviren: Yasemin Tanbi

Kitap editörü: Korkut Erdur
Düzeltili: Filiz Özkan

Grafik uygulama: Süreyya Erdoğan

Baskı: Bilnet Matbaacılık ve Ambalaj San. A.Ş.
Dudullu Organize San. Bölgesi 1.Cad. No:16 Ümraniye-İstanbul
Tel: 444 44 03 • Fax: (0216) 365 99 07-08 • www.bilnet.net.tr
Sertifika No: 31345

Çeviriye temel alınan baskı: Pocket Jeunesse, Paris, 2011
1. baskı: İstanbul, Mart 2016
ISBN 978-975-08-3616-9

© 2009, by Editions Pocket Jeunesse, département d'Univers Poche-Paris, France

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2014
Sertifika No: 12334

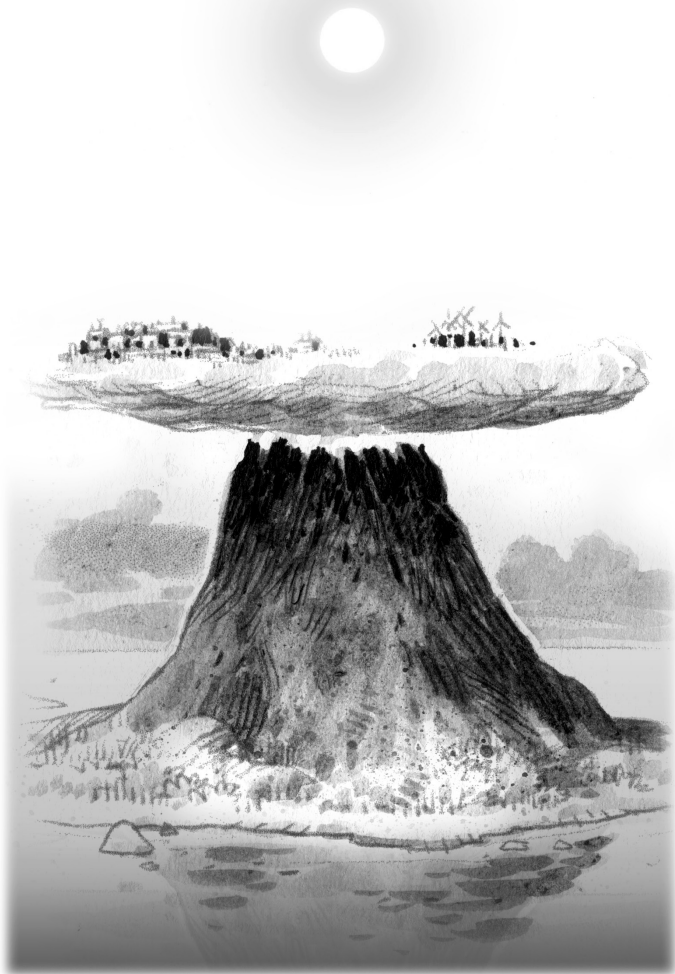
Bütün yayın hakları saklıdır.
Bu kitap yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.
Bu kitabın telif hakları Akan Ajans aracılığıyla alınmıştır.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Kemeraltı Caddesi No: 4 Karaköy Palas Kat: 2-3 Karaköy 34425 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

Mormor'a

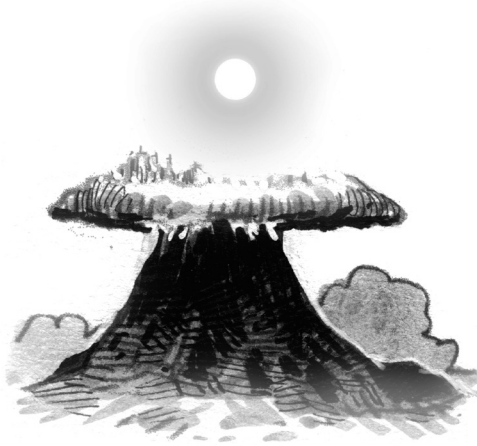

BİRİNCİ KISIM
BLUEBERRY

1. Bölüm

Soru 1

- Güneş uzaydan bakıldığında ne renktir?
- Gökyüzü niye mavidir? Açıkla.

Soru 2

Blueberry'nin üzerinde bulunduğu bulutun yüksekliği nedir? Cevabını atmosfer dinamiğinin temel prensiplerini kullanarak açıkla.

Soru 3

...

Okul başladığından beri yapılan ilk sınavdı. Soruların kolay, cevapların da bir o kadar basit olması gerekiyordu.

“Martı bile buna cevap verebilir” demişti Gökyüzü Fiziği öğretmeni Bay Azul. Tristam’ı ise “Seni uyarıyorum, yine boş kâğıt verersen, sınıfta kalırsın! Küçüklerle derse girmek ister misin?” diye uyarılmıştı.

Sınıfın en arka sırasında oturan Tristam yarım saattir ilk iki soruya bakıyordu. Cevap bir türlü aklına gelmiyordu.

Sınıf arkadaşlarının harıl harıl yazdıklarını gördükçe endişesi daha da artıyordu.

“Martılar için tabii ki kolay, onlar zaten uçuyor, benim de kanatlarım olsaydı işler ne kadar da kolay olurdu! Bu soruları soracaklarına bize uçmayı öğretseler ya...” diye iç geçirdi Tristam ve arkadaşı Tom Briggs’e baktı. Tom köyün başkanı olan Albay Briggs’in oğluydu. En ön sırada oturmuştu ve Tristam’inkine benzer endişeleri yoktu. Sınıfın en iyi öğrencisiydi ve Bay Azul’un dersini seven nadir öğrencilerden biriydi. Doğanın kanunlarını öğrenmek, havanın, bulutların ve gökkuşaklarının nasıl oluştuklarını bilmek, yıldızları anlamak çok hoşuna gidiyordu.

Sınav başladığından beri Tom kalemini sınav kâğıdından hiç ayırmamıştı, dahası, öğrencilerin aksine, Bay Boicard’ın fizik problemlerini çözmek için onlara öğrettiği yönteme de başvurmayı reddediyordu.

“Kopya çekenler, hatta çekmeye yeltenenler bile cezalandırılacaktır” demişti Bay Azul. Ama bazı öğrenciler yine de deniyordu. Profesör öğrencilerini dikkatle izliyordu. Masasının arkasına geçmiş, öğrencilerinin gözlerini kapatıp kapatmadığını kontrol ediyordu.

Bay Azul’un dersi, okulda çok daha fazla ilgi gören Kişisel Gelişim dersini veren Bay Boicard’inkinden farklıydı. Geçen sene, Bay Boicard, okulun duvarlarına çarpan havaya odaklanarak ve onu dinleyerek rüzgârın nasıl hissedileceğini öğretmişti. Bu yıl ise öğrenciler bir üst seviyeye geçmişlerdi. Gözlerini kapatarak havadaki nem ile sıcaklığın nasıl ölçüldüğünü öğrenmişlerdi.

Öğrenciler rüzgârı dinleyerek ve öğretildiği gibi odaklanarak yaşadıkları bulutun uçtuğunu görebiliyorlardı. Böylece Bay Azul’un fizik sorularına cevap verebilmek için ineklemelerine gerek kalmadan, zihinlerinde oluşan resimleri anlatmanın yeterli olduğunu anlamışlardı.

“Her şey birbirine bağlıdır. Atmosfer bir bütündür. Hepimiz içinde yaşıyor, havasını soluyoruz. Duyularınıza güvenin, onlar dünyayı hissetmenizi sağlarlar. Gözlerinizi kapatın ve odaklanın...” derdi hep Bay Boicard.

Tristam ise şimdiye kadar ne havayı ne de rüzgârın yönünü hissetmeyi başarmıştı. Ne kadar denerse denesin hep aynı şeyi görüyordu. Hep aynı rüzgârsız ve bulutsuz gökyüzünü...

Bay Azul Fizik öğretmeniydi, duyu öğretmeni değildi. Dersinde öğrencilerinin duyularını kullanmalarını yasaklamıştı. “Ne işe yaradığını bilmeden bir şeyi görmek veya hissetmek bir işe yaramaz” demeyi severdi. Tristam gerçekten de çok şanssızdı. Ne Bay Boicard’ın öğrettiği gibi bir şey görebiliyordu ne de Bay Azul’un dersini anlıyordu.

Tristam pencereden dışarı baktı. Gökyüzü hâlâ maviydi ama akşam olmak üzereydi. “Haydi, biraz kafanı çalıştır! Gökyüzü mavi, evet, bunu biliyoruz. Ama oradan, yukarıdan bakıldığında güneşin rengi?..” diye düşünmeye başladı.

Tam vazgeçiyordu ki aklına bir fikir geldi. Kalemını eline aldı ve daha fazla bir şeyler yazmış gibi görünmek için soruyu özenle kâğıdına geçirdi:

Soru 1

a. Güneş uzaydan bakıldığında ne renktir?

b. Gökyüzü niye mavidir? Açıkla.

Soru 1'in cevabı

a'nın cevabı: Uzaydan bakıldığında güneş mavidir.

b'nin cevabı: Gökyüzü mavidir çünkü güneş mavidir.

“Ne kadar da kolay!”

Kendinden çok memnun bir şekilde ikinci soruya geçti. *Blueberry'nin üzerinde bulunduğu bulut hangi yüksekliktedir?*

Blueberry'de yaşayan herkes gibi Tristam da köylerinin bir bulutun üzerine kurulduğunu biliyordu. Bu bulut da okyanusun ortasında volkanik bir adanın üzerindeydi. Ancak bulutun hangi yükseklikte bulunduğu hakkında hiçbir fikri yoktu. Tristam Bay Azul'un masasına çaktırmadan baktı. Bay Azul, gözlerini sımsıkı kapatmış Fransızca öğretmenin oğlu Henry'ye dik dik bakıyordu, bir anda ayağa kalkarak, “Henry, gözlerini hemen aç! Biraz aklını çalıştır, bu kadar da zor değil ki!” diye kızdı.

Tristam bu durumdan hemen faydalandı ve gözlerini sımsıkı kapattı. Bay Azul fark etmeden okyanusu, yanardağı ve üzerinde bulunan köyü görmeliydi.

Önce okyanusu hayal etti. Bu biraz zaman aldı ama vazgeçmedi. En azından ilk iki soruya cevap vermek zorundaydı.

Zihninde yavaş yavaş bir görüntü oluşmaya başladı. Dalgaları görüyordu. Okul başladığından beri Bay Boicard'ın dersinde bile gösteremediği en iyi performanstı. Rüzgârı hissetmeye çalıştı ve birden kalbi hızlıca atmaya başladı. Evet, başarmak üzereydi! Rüzgârı hissediyor, hatta ortasında dağ olan bir adayı da görebiliyordu. Dağın tepesi de dümdüzdü. Bu kesinlikle Blueberry'nin altında bulunan yanardağ olmalıydı!

Esen rüzgâr adaya biraz deniz serpintisi bırakıyordu. Gözleri kapalı olan Tristam'ın rüzgârın hareketini takip etmesi ve yanardağın yamaçlarından süzülerek yükselen rüzgârı izlemesi yeterliydi. Eğer bunları görebilirse o zaman bulutun yaklaşık olarak hangi yükseklikte olduğunu anlayabilecekti. Neredeyse başarmak üzereydi. Yanardağın yamaçlarında yükseliyordu...

Olamaz! Görüntü bulanıklaşmaya başlamıştı. Başaramayacaktı!

Odağını kaybetmemek için insanüstü bir çaba sarf etti ve hissettiği rüzgâr daha şiddetli esmeye başladı. Dağın yamaçlarından kratere, zirveye doğru akarak yükselen kuvvetli bir rüzgârdı bu. Gördüğü gökyüzü mavi değildi. Endişe verici, her yeri kaplayan ve daha önce görmediği kırık bir beyazdı. Tristam bu tuhaf gökyüzünde Blueberry'nin kurulduğu bulutu aradı ama bulamadı. Blueberry orada değildi! Tristam biraz daha odaklandı. Gittikçe hızlı nefes alıp vermeye başlamıştı artık.

“Sus artık!” dedi yanındaki arkadaşı, kızgın bir şekilde.

“Tristam! Beni ne zannediyorsun? Ne yapmaya çalıştığınızı görüyorum!” diye seslendi Bay Azul.

Tristam gözlerini açar açmaz görüntü de kaybolup gitti. Neler olduğuna hâlâ inanamıyordu. Blueberry'nin bulutunu bulamamıştı ama başarmıştı! Bunu ilk kez yapabildiği. Havayı hissetmişti! Bay Azul'a kocaman bir gülümsemeyle baktı.

Masanın yanında ayakta duran öğretmen Tristam'dan siyah gözlerini ayırmıyordu.

“Etütten sonra seni görmek istiyorum!”

Kalbi hızlıca atan Tristam “Olamaz! Neredeyse başarıyordum” diye iç geçirdi. Pencereden dışarı baktı. Hayalinde gördüğü gibi beyaz bir gökyüzü görmeyi bekliyordu.

Ama yanılmıştı! Gökyüzü gördüğünün aksine bulutsuz ve koyu maviydi. Gördükleri gerçeğe uymuyordu. Yine başarısız olmuştu!

Tristam hayal kırıklığına uğramış ve bir şekilde pes etmişti. Aynı zamanda bunu kendi kabul etmese de gökyüzünün düşündüğü kadar korkutucu olmadığını görmüştü.

Bir anda yıldırım çarpmış gibi oldu. Bulmuştu. Blueberry'yi bulutunun üzerinde görememişti ama yine de ikinci sorunun cevabını bulmuştu.

Soru 2

Blueberry'nin üzerinde bulunduğu bulutun yüksekliği nedir? Cevabını atmosfer dinamiğinin temel prensiplerini kullanarak açıkla.

Soru 2'nin cevabı

Denizden mi yoksa yanardağın tepesinden ölçüldüğüne göre değişir.

Tek bir kelimesini bile anlamadığı sonraki soruları tekrar okuyup çözmeyi denemedi bile. “Yaşasın, kurtuldum! Tom’la aynı sınıfta kalacağım” diye düşündü.

Kendisiyle gurur duyuyordu. Tahtanın üzerindeki asılı saate baktı. Sınavın bitmesine daha yarım saat vardı!

Dakikalar da bir türlü geçmek bilmiyordu.

Tekrar boş gökyüzüne baktı. Güneşin battığının habercisi olan kızılın yansımalarını görmek mümkün değildi. Gökyüzünde tek bir martı bile yoktu.

“Yine kaçan bir günbatımı...” diye üzüldü.

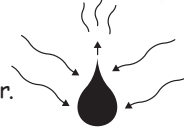
Canından bezmiş bir şekilde çenesini kollarına dayadı. Okula niye gitmek zorundaydı ki? Bütün gün her yeri kapalı olan bir sınıfta hapsedilmiş olmalarını normal bulmuyordu.

İki sıra önde oturan ve örnek bir öğrenci olan küçük kızın kumral saçlarına bakarak “Myrtille’in aklına asla böyle şeyler gelmez...” diye söylendi.

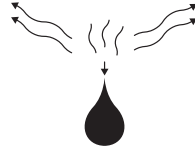
Su ve bulutlar

Isındıkça, sıvı halindeki su buhara dönüşebilir. Bu duruma buharlaşma denir.

Dünya'nın yüzeyine gelen Güneş enerjisinin yarısına yakını suyun buharlaşmasına yarar.

Güneş enerjisinin diğer yarısı yeryüzünü ısıtır ve buharlaşmış suyun gökyüzüne çıkmasını sağlayan havayı yukarı doğru çeker.

Buhar tekrar sıvı haline dönebilir. Bu duruma ise yoğunlaşma denir.

Gökyüzüne yükselirken, su buharı Güneş tarafından ısıtılır ve buhar olarak kalamayacağı kadar soğuk olan bir yüksekliğe eriştiğinde yeniden soğur. Havada gevşek bir şekilde bulunan mikroskobik tozların etrafında yoğunlaşarak su damlacıklarına ya da buz kristallerine dönüşür. Bu evrede, su buharı atmosfere güneşten aldığı ısıyı geri verir. Atmosferimizin büyük kısmı bu şekilde ısınır.

Yağmur damlalarının görünür olmasına karşın, su buharı görünür değildir. Eğer çok fazla ise gökyüzünde beyaz şekiller oluştururlar. Buna bulut denir.

Islandığımızda neden üşürüz?

Islandığımızda, derimizin üzerindeki su vücudumuzun ve havanın sıcaklığıyla buharlaşır. Bundan dolayı, hava ve deri soğur ve üşürüz.

Su buharının damlacık olarak yoğunlaştığı görünür hale geldiği yüksekliğe çiy noktası denir. İşte burada bulutlar başlar ve bu nedenle en alçaktaki bulutların altı düzdür.

Eğer yerde bir engel varsa rüzgârlar onları trampelen gibi kullanır ve havanın yükselmesine yardım eder. Bu durumda dağların üstlerinde, adalarda, volkanlarda oluşmuş bulutların uzun bir süre orada hareket etmeden kaldıklarını görmek çok rastlanan bir olay değildir.

Bir kere ortaya çıktıktan sonra damlacıklar ve buz kristalleri bu yükseklikte böylece kalabilirler ve artık hareket etmezler. O haldeki bütün bulutlar düzdür. Ancak buhar, yoğunlaşırken

ödünç aldığı ısıyı iade eder. Etraftaki hava bu ısıyı alıp yeniden ısıtır, yükselmeye devam eder ve bulutların tepesini şişirir.

Havanın durumuna bağlı olduğundan (sıcaklık, nem oranı, basınç...) çiy noktasının yüksekliği bir yerden başka yere, bir günden diğerine değişebilir. Bundan dolayı gökyüzündeki en alçak bulutlar her gün aynı yükseklikte değildirler.

